

ՊԱՅՄԱՆՔ

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Տարեկան 12 Ֆր.

Վեցամսեայ 6 Ֆր.

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ

Երկու քիւր մէկ ծրարով

Տարեկան . . . 14 Ֆր.

Վեցամսեայ . . . 7 Ֆր.

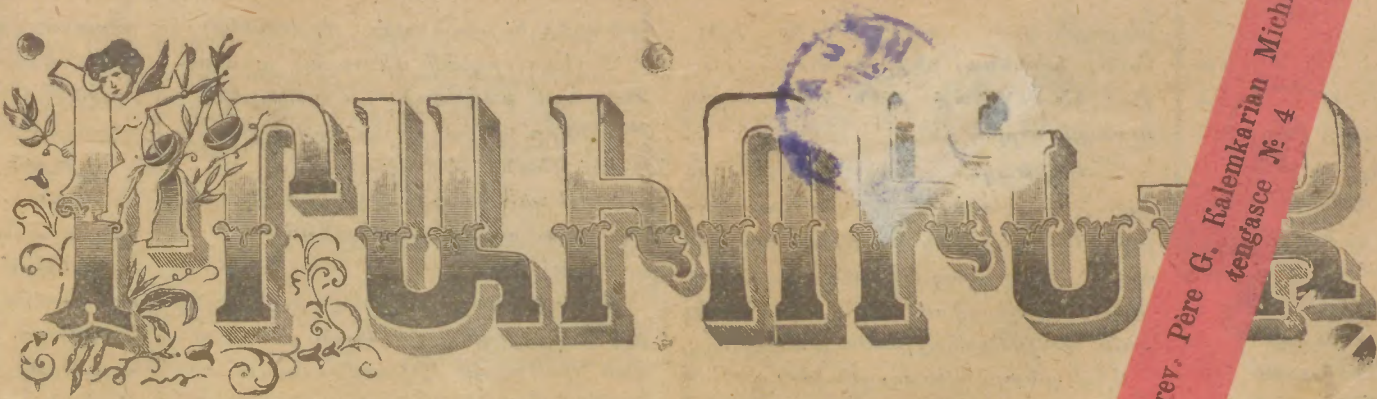
ԱՄԵՐԻԿԱ

Տարեկան 2.60 Տօլար

Վեցամսեայ 1.50 »

ԿԱՆԽԻԿ

Մանուցման ուղր
20 սանթիմ

ԼՐԱԳԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՍԵՆ ԶՈՐԵՖՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ

ՀԱՍՑԻ

Rédaction du journal

„Iraouvouk“

VARNA (Bulgarie)

Редакция

на ВѢСТНИКЪ

„ІРАВУНЪ“

ВАРНА

Գրոշքինք եւս չեն
տրոշիր

ՌՈՒՍԻՈՅ ՀՍՎԱՅԱԿԱՆ

ՄԵԾ

ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆԸ

Գանձային գործառնութեանց Տարեգրութեանց մէջ մինչեւ հիմա նմանը չտեսնուած ահագին եւ ընդարձակ գործողութիւն մը տեղի ունեցաւ անցեալ շաբթու : Ռուսիա՝ որ ծարանի հետ վարած պատերազմէն եւ իր ներքին խռովութեանց երեսէն մեծ վնասներու էր հանդիպած, եւ որ շատանց ի վեր կաշխատէր իւր վաւերացեալ գանձային վիճակը քիչ շատ բարեկարգելու համար մեծ փոխառութիւն մը կնքել Եւրոպայի մէջ եւ չէր յաջողած ահա՛ այս ահգամ իր փափաքին հասաւ : Եւ չնորհիւ իր զաջնակից Թրանսային կըրքու Եւրոպայէն փոխ առնել երկու միլիոն երկու հարիւր յիսուն միլիոն ֆրանքի ահագին գումար մը, որ կը ներկայացնէ ճիշտ ու ճիշտ 112 միլիոն 500 հազար ֆրանսական քսան ֆրանք-նոց ոսկի, կամ 721,152 քիլո, այլապէս 721 Թոնէլաթ ոսկի : Իրաւ է որ Թրանսային 1871 ին Գերմանիոյ պատերազմական տուգանք հատուցանելու համար յիշեալ գումարին կրկինը, այսինքն 5 միլիոն ֆրանք փոխառութիւն ըրաւ, բայց ֆրանսա իր երկրին մէջ, իր ժողովուրդէն առաւ փոխ եւ ո՛չ ուրիշ երկրէ, մինչդեռ Ռուսիա իր երկրէն դուրս ընելով իր փոխառութիւնը առաջին անգամն է որ այսպիսի ահագին գոյծողութիւն մը կը կատարուի Եւրոպայի սեղանաւորական հրապարակաց վրայ :

Երկու միլիոն երկու հարիւր յիսուն միլիոնէն, մէկ միլիոն 200 միլիոն ֆրանքը Թրանսային յանձն առին փոխ տալ, իսկ միւս մէկ միլիոն ֆրանքը մեծ մասամբ Անգղիոյցիք եւ մնացեալը ուրիշ երկրներ : Գերմանիոյ գաւովնա՝ որ անցեալ տարի 500 միլիոն ֆրանք փոխ տուած էր Ռուսիոյ նոյն իսկ պատերազմի մէջ ընկճած տաճար, այս ահգամ ռուսիոյ մը իսկ տալ չուղեց, հաւանականաբար զայրացած ըլլալով Ռուսիոյ, որ Ալճէգիբասի գոնֆէրանսին մէջ Թրանսային կողմնակից եղաւ :

Գանձ փոխառութեան պայմաններուն որոնք Ռուսիոյ համար այս անգամ շատ ծանր եղան, ինչու որ ստիպուեցաւ կնքել իր փոխառութիւնը հարիւրին 5 տոկոսով եւ ծախել հարիւրը 83 ուկէսի սեղանաւորներուն ուրոնք հասարակութեան ծախու հասնելով 88 ի, չահեցան իսկոյն 101 միլիոն 250 հազար ֆրանք : Իսկ անուանական

2 միլիոն 250 փոխառութեան հարիւրին 38 ուկէսի հաշուով Ռուսիոյ գանձը պիտի մանէ միայն 1 միլիոն 880 միլիոն ֆրանք :

Այս գումարէն Ռուսիա պիտի վճարէ նախ՝ Այմանիայէն անցեալ տարուայ ըրած առժամանակեայ փոխառութիւնը 500 միլիոն ֆրանք : պիտի հաստատուի իր 1905 տարուան պիտուէէն բացի որ էր 481 միլիոն ռուպլի, այն է 1 միլիոն 200 միլիոն ֆրանք. պատերազմի տաճար Եւրոպայ ըրած շատ մը ապաւանքները պիտի վճարէ, եւ ծառային պիտի հատուցանէ գերի բռնուած ռուս զօրաց համար եղած ծախքերը : Ըսել է որ ներկայ ահագին փոխառութիւնը ձիւնի պէս պիտի հալի երկրայ, առանց օգտակար ըլլալու այն ծախսոց՝ որ Ռուսիա պարտաւորուեալ է ընել պատերազմին պատճառաւ կորուսած քաղաքական եւ զանձային զիրքը վերականգնելու համար, ծոյճային գործութիւնը վերահաստատելու եւ բանակները վերակազմելու համար : Եւ ինչ որ միլիոններու պէտք պիտի ունենայ դարձեալ : սա կայ սակայն որ փոխառութեան սեղանաւորները պայման դրին, եւ Ռուսիա ընդունեց անոնց պայմանը՝ որ երկու տարի ո՛ր է նոր փոխառութիւն չպիտի ընէ :

Ուր պիտի յանգի ուրեմն Ռուսիոյ կոցովութիւնը : սպազան պիտի յայտնէ մեզ :

ԿՈՎԿԱՍՏԱՆԸ ԼՈՒՐԵՐ

Տիպիսի մէջ սկսած է հրատարակուիլ կայս անունով ընկերվարական հայ թերթ մը, որ առայժմ փոքրածաւալ է եւ շաբաթը երկու անգամ լոյս կը տեսնէ Տիար Ա. Երզնկեանի խմբագրութեամբ : Ծուշու գաւառի հայ գիւղերուն վրայ խաղախներունի գործըրած վայրագութիւններու քննութեան միսին «կայծ» հետեւեալ տողերը կարճանագրէ .

Մենք հաղորդել էինք, որ վարանդայի գէպեքը քննելու համար փոխարքայի կողմից ուղարկուած էր մի քննիչ յանձնաժողով : Այդ յանձնաժողովը ընթերցելով հայ գիւղերը եւ տեղի ս. տեղը քննելով կատարուած բարբարոսութիւնները, այժմ վերադարձել է Թիֆլիս եւ ներկայացրել իր զեկուցումը փոխարքային : Բննութիւնը պարզել է, որ տեղական թուրք թերթերի հաղորդած լուրերը այդ գէպեքի մասին ոչ միայն ճիշդ

են, այլ երմոյայեմներ ռ. Թրէյլիս-նիւրի՝ այդ մարդ-հրէշների կատարած բարբարոսութիւնների մի թոյլ նկարագիրն է միայն, որ արձանագրուել է թերթերում : Դենիչ յանձնաժողովը հազիւ է այնտեղից հեռացել եւ ահա նորից տեղում են հեռագիրներն ու թղթակցութիւնները իրանց հեարերելով նոր բարբարոսութիւնների լուրերը :

Թէեւ լուր էր տարածուած, որ Եւրոպայի մէջ Թրէյլիսը արձակուած են պաշտօններից, բայց բանից դուրս է գալիս, որ նրանք իրանց տեղում են եւ չարունակում են իրանց դործը առանց ուշադրութիւն դարձնելու զանազան անմիտ յանձնաժողովների վրայ : Այժմ գեն. Մալաման է որ ուղեւորում է վարանդայի շրջանը՝ այնտեղի գիւղերական պատժամների գործունէութիւնը քննելու համար :

Նրան ուղեկցում է ղինուրական գաւառագէտ գնդ. Մանտէյֆէյր, եւ ինչու համար են այդ քննութիւնները, հարցնում ենք մենք, եթէ նրանք չը պիտի ունենան իրանց հետեւ անքննելու եթէ ժողովրդի աչքին թոյլ փչելու համար են դրանք ի դուրս է ձեր նիւրիները, ժողովուրդը վաղուց է ճանաչում ձեզ եւ ի դուրս էք գտնում մորթու տակ թագնուում : Եւ ինչու էլ լաւ գիտեն թէ ինչ գալիք էք դուք :

— Պագուի Սալիանսի գունդին ղինարանին տակ բացուած գետնափոր անցքը սկսած ըլլալով Դաւթեանի տունէն, տանտէրը եւ քանի մը սւրիշ անձեր ձերբակալուած են : Դաւթեան տունը վարձու տուած ըլլալով ինք տան մէջ չը բնակիր եղեր :

Պագուի մէջ ի մօտոյ պիտի սկսի հայերէն եւ թուրքերէն լեզուներով օրաթերթ մը, որուն նպատակը պիտի ըլլայ խաղաղութիւն հաստատել երկու ազգերու խաւար մասերուն մէջ :

— Պաթումի մէջ հրատարակուող «Չէրնոմ.Վէստն» թերթը նահանգապետի հրամանովը դադարեւ է իսկ խմբագիրը Դաւիթով աքսորուել է Վոլոգդայի նահանգը, հակակառավարչական յօդուածներ տպելուն համար : Բայց նոյն թերթը երկու օր յետոյ վերստին սկսաւ հրատարակուիլ Տ. Չխայիդէի առժամանակեայ խմբագրութեամբ :

— Դաւթայի վրացիական Նա-

հանգը ապստամբութեան պատուակաւ զօրաւար Ալիխանովի միջոցաւ բարբարոսութեան երթարկուած էր, ուրակածութիւններէ հրդեհումէ, սպանութիւններէ ու բռնաբարութիւններէ զատ, բազմաթիւ մարդիկ իբր քաղաքական յանցաւորներ բանտարկուած են ցարդ : Այդ վայրագութիւններու գործադրիչ ընդհ. նահանգապետ Ալիխանովը գետէ մը անցնելու տաճար պիտի խեղդուի եղեր, այնպէս որ ուղեկցող խաղախները չիթած անկարող գրտնուեր են օգնութեան հասնելու : Բայց վրացի մը գետը նետուելով զանի ազատեւ է :

— Ներքին գործոց նախարար Տուրնովոն Պագուի ընդհ. նահանգապետին հեռագրով այսպէս հրահանգեւ է. «Որովհետեւ տեղեկութիւններ առնուած են թէ յեղափոխականները ուժեղ «ափթիթասիւն» կընեն զօրքերու մէջ եւ այդ նպատակով նոր միութիւններ կը կազմեն, կը խեղդուեն, մասնաւոր ուշադրութիւն դարձուցէք այդ խռովարարները եւ միութիւններու մասնակցողները գտնելու եւ չարիքը արմատախիլ ընելու համար ամենաւճեղական միջոցներ ձեռք առէք » :

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ

Առ Պատուաբաւ Ուսուցչ. Մարմին Սզգ. Վարժարանաց Ի Ռուսոնուգ .

Յիւլիպէի ազգ. երկսեռ վարժարանաց Ուսուցչական Մարմինը իր ապրիլ 10 ի թ. թ. արտակարգ նիստին մէջ զրաղելով Ռուսոնուգի ուսուցչական մարմին թիւ 84, մարտ 21 թուակիր շրջաբերականով, սկզբունքով համաձայնեցաւ «Ուսուցչական Միութեան» մը կազմութեան եւ յարմար գաւից շրջաբերականին մէջ նշանակուած կէտերէն զատ, բաղձացուած միութեան յաջողութեան համար հաւաքման մը կարելիութեան կարեւորագոյն խնդրով զբաղել :

Առ այս ի մօտոյ ուսումնասիրած ըլլալով պուլկարահայ ուսուցչութեան պայմանները եւ ի նկատի ու-

քին պարագաները իւր մանրամասնութեամբը հարկաւ չեն կարողացած ըմբռնել, արժան կը համարինք ուրեմն ֆրանսական մեծ օրկանն եղող թանկ լրագրին յիշեալ խնդրոյ վրայ այս շաբթու հրատարակած խիստ նշանակաւոր մի խմբագրականը թարգմանաբար հազորդել մեր ընթերցողաց ի ստորեւ :

Աւաստիկ երեք ամիս է որ կը տեւէ թորութեան պատական վէճը որ ծագեցաւ Կարմիր ծովու վրայ թապաչ ըսուած տեղը թուրքաց կողմէ զօրք մտնելուն պատճառաւ Բուն խնդրոյն վրայ խօսած ատեն, կուզենք միանգամայն լուս սաբանել այսօր, թէ այս գործի մէջ թուրքական դիւանագիտութիւնը ինչ մեթոտ գործածեց, թէ այս մեթոտով ինչ գաղտնի գաղափարներ կը յուսայ ի գործ գնել, և թէ անով ինչ հետեանքներ կրնան յառաջանալ :

Երբեր խիստ պարզ են Լօնտրայի մէջ 1840 ին կատարուած դաշնագրութիւնը, որ 1892 ին վերստին հաստատուեցաւ, Միջերկրականէն մինչեւ Կարմիր ծով թուրքական եւ եգիպտական հողային սահմանագիծները որոշեց, Անցողաբար ըսենք թէ այս սահմանագիծոց որոշումն եղաւ ճիշդ այն ժամանակ, երբ՝ եթէ Եւրոպան չի միջամտէր, Մէհմետ Ալի փաշան քանի մը շաբթուան մէջ պիտի վռնտէր Սուլթանը կոստանդնուպօլսէն, Սինայի թերակղզին իբր եգիպտական հող նշանակուած ըլլալով Լօնտրայի դաշնագրութեամբ, մինչեւ հիմայ ո՛չ մի գծուարութիւն չէր յարուցած թուրքաց կողմէն այն մասին, Բայց ահա յանկարծ վերջին փետրվարի մէջ՝ թուրքաց Ագապա քաղքին հրամանատարը զօրքով գրաւեց Թապաչը որ թէ իրաւունքով և թէ իրօք միշտ մինչեւ այն ատեն իբր եգիպտական ստացուածք

նկատուած էր : Ասի շատ անգամ ուրիշ տեղեր ալ պատահած սահմանագիծային թեմեղէնք մ'էր որ կտրելի էր մի քանի օրուան մէջ կարգադրել գիւրաւ : Բայց խընդիրը փոխանակ իսկոյն պարզուելու, երթալով կնճռոտեցաւ, և Անգղիա՝ Սըր Էտուարտ Կրիլի բերնով մարտ 27 ին կարեւոր յայտարարութիւններ ընելով պարտաւորուեցաւ միևնոյն ատեն անգղիական լրագրաց մէջ հրատարակել տալ խիստ նոթաւոր որոյ օրինակը աւելի վարը պիտի կարգայ ընթերցողը : Ասկէց յայտնի եղաւ որ գաղտնիք մը կար և գործը ի սկզբան կարծածին չափ գիւրի չէր կարգադրել :

Իրօք եթէ նկատողութեան առնուի թուրքական մեկնաբանութիւնը՝ ինչպէս որ Գահիրէ նստող օսմանեան բարձր պատուիրակ Մուխթար փաշան Խըտովին, Բ. Դուռը Սըր Նիքօլօ Մըքսօր դեսպանին ի Պոլիս և Մուզուրուս բաշան ալ անգղիական կառավարութեան ըրած են՝ իսկոյն տըրուած մեկնութիւնը կրկին ձև կառնու : Մէկ կողմէն թուրք կառավարութիւնը կը պնդէ թէ Թապաչը թուրք երկիր է և սչ եգիպտական, և եթէ միայն այս ըսելու, գիւրիին էր ասոր ըստուգութիւնը փորձել : Միևկողմէ իւր ըսածներուն իրաւաբանական մեկնութիւններ տալու կենէ : Կըսէ թէ Սինայի թերակղզին, որոյ մասը կը կազմէ Թապաչը առժամանակեայ կերպով եգիպտական վարչառքեան յանձնուեցաւ, առանց թուրքական ստացուած ըլլալէ գաղտնիք, և կուզէ տրամաբանել նաեւ թէ եգիպտոսը միջազգային օրինօք թուրքական կուսակալութիւն մընէ որոյ վրայ Սուլթանը ոչ միայն

իբր գերիշխանական այլ և վեհապետական իշխանութիւն ունի, ուստի ինչպէս Սուլթանին ուրիշ կուսակալութեանց մէջ սահմանի խնդիր չկայ, այնպէս ալ եգիպտոսի եւ Խուրիոյ մէջ սահմանագիծային խնդիր չկրնար ըլլալ : Թուրքիա իր այս խօսքերով և մեկնութիւններով յայտնի բան է որ միտքը Խըտովին և առաւել ևս Անգղիայ գէտ եգիպտական խնդիրը յարուցանել է :

Թուրքական դիւանագիտութիւնը այսպիսի ծանր խնդրոյ մը ձեռնարկելէ առաջ, լաւ խորհելու էր անկից իրեն դէմ յառաջանալիքներուն վրայ, պէտք էր խորհէր որ թէ Խուրիոյ և թէ Անգղիա հզօրապէս իրեն դէմ պիտի գնեն : Արդէն ահա Մուխտար փաշա համոզուեցաւ որ Ագապա Հիմին չպիտի խոնարհի թուրքական պահանջմանց, Թող լաւ դիտէ Անգղիայ պատերազմական պատրաստութիւնները և օրէ օր եգիպտոսի անգղիական զօրաց յաւելումը որ մեծ նշանակութիւն ունին այս միջոցիս :

Ահաւաստիկ վերեւ յիշուած Անգղիոյ կառավարութեան Լօնտրայի լրագրաց մէջ հրատարակած նոթան լիք հաւաստեն թէ Անգլո-եգիպտական սահմանագիծային խնդրէն ծագած կացութիւնը իբր խիստ վտանգաւոր է, և կը հաւատան որ երէկ այս խնդրով ըզրազած է Պաշտօնէիք ժողովը :

« Ինչպիսիք միջոց հիմայ, ո՛չ մի նոթա չխրկեց երկու օր առաջ Սուլթանին բրած մի որոշման մասին, սակայն տեղի կայ հաշտաւորութիւն որ անգղիական կառավարութիւնը ոչորի թաւ չհասկնար, այլ կուզէ որ քուրքերը իրենց

գրաւած եգիպտական հողէն աւելի չապէս ետ քաղուին :

« Կայսերական կառավարութիւնը եգիպտոսի մէջ լսելով որ Սահմանագիծային մի քանի նշանակող քարերը վերցուած են թուրքերէ Միլեթիւս պատերազմական նաւը հրաման ստացաւ իսկոյն էլ—Արիշ երթալ այս մասին քննութիւն բանալու : »

Մանօթ. Խմբ.
Ո՛վ որ Անգլիացի գիւնագիտաց լեզուին քիչ շատ վարժութիւն ունի պիտի հասկնայ գիւրաւ թէ այս նոթային ստորագծեայ բառերը ինչ խիստ սպառնական նշանակութիւն ունին :

ՎԻՃԱԿԱԶԱՆՈՒԹԻՒՆ
ՎԱՌՆԱՅԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆԻ

- Շահած են հետեւեալ թիւերը
- Թիւ
7. Դաշոյն մը Պուրէշ
3. Վեց հարուած մը »
4. Հնչակեան Գործիչները Պուրէշ
14. Կաշիէ թղթագրակ մը Բլէվնա
- Վառնայի մէջ շահած են հետեւեալները
193. Դրպանի ժամացոյց մը արծաթեայ
157. Ժամացոյցի զթայ մը նիքէ
124. Պուտիլնիք ժամացոյց մը
102. Երգարան թումայեանի
77. Թիապարտը 2 հասոր
88. 50 հատ նամակագրոյժ «Հայկ
- Թղթակցութեան
- Շահող թիւերու սոմասկները ի ձեռին ունեցողներ Ընթերցարանի վարչութեան գիմելով կրնան ստանալ շահուած առարկաները :
- Վարչութիւն
(Կնիք)

- նուի ձեր ներկայացուցիչը, վրայ բերաւ Ասլան :
- Յետոյ կիմանաս ... չեղտեց երիտասարդն ու մեկնեցաւ :
- Ասլան իր խանին անկիւնը սպասեց, Թրիկօսան դէմ Կօմիտէի միջնորդ երիտասարդն եկաւ ու առաջնորդեց զինքը սենեակի մը : Հօն նստած էր քանուկ թը տարու, բարձրահասակ ոսկրուտ, լայն ու դուրս ցցուած ճակատով, տմտմտոյն կերպարանքով, դեռաբոյս մօքուքով ու պիւնրով երկայն ժագերով ու վայելուչ հագուած երիտասարդ մը, որ կօմիտէի լիազօր ներկայացուցիչն ու զինակիրներու պետը :
- Համակիր ընդունելութեամբ մը սեղմեց Ասլանին ձեռքը ու նստեցուց քովը, յետոյ հարցուց .
- Ինչի վանեցի՞ էք եղի, պարօն :
- Այո՛, Պաասախանեց Ասլան :
- Բաղաբից ...
- Ո՛չ, գեղացի եմ :
- Ո՛ր գեղէն էք :
- Ա... գեղէն, որ քաղաքէն հազիւ երեք ժամ հեռաւորութիւն մ'ունի :
- Ինչ է ձեր անունը :
- Կարիպ Ախպէր ... մրմնջեց Աս-

- լան՝ ծածկելով քուն անունը :
- Մականօ՛ւնդ :
- Թրեմց :
- Ընտանիք ունի՞ք :
- Ունէի ... բայց չը դիտեմ թէ՛ մեծած կամ ողջ է :
- Աղէ՛կ . դուք բաղձանք յայտնել էք մեր ընկերին զինակիր խումբին մէջ արձանագրուելու, ճշմարիտ է Կարիպ Ախպէ՛ր :
- Այո՛, պարօն :
- Ուրեմն կերպնօ՛ւք այսոհետեւ հաւատարիմ մնալ այն Սուրբ Ուխտին, որին նուիրել ենք մեր բոլոր անձը :
- Կ'ուխտեմ :
- Ստուծո՛յդ վրայ :
- Աստուծո՛յս վրայ :

Լիազօր ներկայացուցիչը յարգանքով մ'ոտքի ելաւ ու կրկին սեղմեց Ասլանին ձեռքերը :

(Շարունակելի)

OMEGA

« ԻՄՊԵՐԱԼ ԲԱՅԱՆՈՒՄ »

ՅԱԿՈՅ ԹՕՈՂԸԸԳԵԱՆ ՎՅԱՍՏՈՒՆ ՎԱՌՆԱ

Բարեգոյ, Ժրնէվի եւ Պոռլանտի ցուցահանդէսներու մէջ մեծագոյն պարգեւը ստացող ու համաշխարային գնահատման բարձրագոյնին արժանացող այս ժամացոյցի վործարանը «OMEGA»-ի օրօք իր անունը արդարացեալ է իբր ճարտարարուեստը կատարելագործութեանց վերջին աստիճանին «ՕՄԷԿԱ» ին հասցնող հաստատութիւն մը :

Այս հռչակուտը Գործարանին ներկայացուցիչն է Տ. Յակոբ Թասպրեգեանի վաճառատունը, ուր կը գտնուին «ՕՄԷԿԱ» ժամացոյցներու բոլոր տեսակները, ոսկեայ, արծաթեայ եւ պողպատեայ ամեն չափէ ու մեծութենէ. ԳԻՆԵՐԸ, ՉԼՓԱԽՈՐ, ԿԸ գտնուին նաեւ Պուլկարիոյ բոլոր կարեւոր ակնավաճառներու եւ ժամացոյցներու քով :

ՀԱՎԱՏՈՒՄ

ԹԻԻՐԻՍ

Թիւրքիա վէ Պուլկարիա սինո-
րընտա պաղը միւնսգաւը նոգ-
թաւարըն թալինի իշին իքի
հիւքիւմէթ թարաֆընտան մուս-
թէլիթ պիր գամիսիօն թէշքիլ օ-
լընմըշ օլուպ, գամիսիօն աղաւարը
եագըն կիւնտէ սինօր պօյուհա
կիտէճէքլէր տիր :

— Սթանպօլտան ապրիլ 14 տէ
շէօյլէ պիւտիւրիլիօր : «Հայկա-
նաթ վէ շախս իւզէրինէ գօնու-
լան եէնի վէրկիլէրի էհալի էօ-
տէմէք իսթէմէթիօր : Պու վէրկի-
լէրին թահսիլի էսնաթընտա պաշ-
գա թարաֆլար կիպի Մաքէթո-
նիտա տախի գարըշքլըգլար
օլիլիօր պու վէրկիլի էտէմէմէք
իշին Արնաւուալար գալգըշքլ-
լար : Գարըշքլըգլար սէպէպի
իլէ պու վէրկիլէրտէն վաղ կէ-
շիւրիշ իքէն՝ շիմտի թէքրար
թօրլամաղա պաշտոնմարնա գար-
շը Սէլանիքտէքի էքէրի էլ-
րոքալըլարտան միւթէշէքիլ մա-
լիէ գամիսիօնը բրօթէսթ իթ-
միշ տիր : Թիւրք հիւքիւմէթի ի-
սէ պու բրօթէսթլէրէ գուլազ
վէրմէյուպ, վէրկիլին թահսիլի-
նի էմր էյլէմիշ տիր : Եէնի գա-
րըշքլըգլար վուգու պուլաճագ
կէօրիւնիլիօր :

— Սթանպօլ 14 ապրիլ—Մ Ա-
մերիկանըն հիմայէսի ալթընտա
պուլընան մէքթէպլէրտէն ալը-
նան իւճըթիւն աղաւաթը իշին
էլի Պապը Ալիյէ էլվէլթիւնլէր-
տէն բէք շիտէթլի պիր նօթա
վէրտի :

— Մըսըրտաքի Օսմանլը գամի-
սէսի Մուսթաթ բաշա սինօր մէ-
սէլէսի իշին Մըսըր հիւքիւմէ-
թի իլէ միւլգէքէրէյէ կիրիւմիշ,
ֆագաթ շիմտիյէ գատար սէմէ-
րէ հասըլ օլամամըշ օլտըլընտան՝
ինկիլթէրա էլիլիսին թէքրար
Պապը Ալիէ միւրաճաթ իթտի-
կի Սթանպօլտան պիւտիւրիլիօր :

— Կիրիտիլէր շիմտի տախի
Մաքէթոնիայ կէշուպ գամիթա-
լըգա տէվամ իտէյօրլար : օնլար
3000 քիշի գատար Մաքէթոնի-
այա կէշմիշլէր վէ կէշէճէքլէր
իմիշ : Սինօրտա զօրլուգ չէքմէ-
մէք իշին, կիրիտիլէր եէլքէն
գալըգլարը իլէ Սէլանիք վիլայէ-
թիւնին խալի սահիլէրինէ չը-
գայօրլար : Բուժ գամիթալարըն
էքէրիսի կիրիտիլ օլտըլընը
Հիւմի բաշա րաթօրթ իթմիշ տիր :

ԻՆԿԻԼԹԵՐԱՎՈՒՄ ԴԵ ԹԻԻՐԻՍ

Ագապա մէսէլէսինտէն տօյալը
ինկիլթէրա Մըսըրտա ասքէրինի
արթըլմագաւա օլտըլը կիպի,
Թիւրքիա տախի մէգքիւր գըթա-
յա եէնիտէն ասքէր եօլլամագաւա
տըր :

Տիկէր թարաֆտան Լօնտրա-

տան ալթիտէքի թէլէկրաֆ ալը-
նիլիօր :

«Թիւրք վէ Մըսըր հիւքիւմէթ-
լէրի պէշինտէքի սինօր մէսէլէ-
սինին սուլէն հալլ օլընաճաղը-
նա ինանըլիլիօր : Քէզա Թիւրքիա
վէ Աճէմիստան պէշինտէքի մէ-
սէլէի հալլ իթմէք իշին էկէր
Թիւրքիա Մըսըր մէսէլէսինի թէ-
էլիսի իտէր իսէ՝ ինկիլթէրա րա-
զի օլաճագ ըմըշ :

— Մըսըրըն պիր գաշ մահէլ-
լէրինտէ իսլամլար միթիւնկլէր
թէճէմմիւ իտէրէք : սինօր մէսէ-
լէսինտէն տօյալը Թիւրքիանըն
լէհիտէ վէ ինկիլթէրանըն ա-
լէհիտէ նութգլար իրատ օլըն-
մըշ տըր : Մըսըրտա նէշր օլը-
նան «բանիսլամիզմ» կաղէթալա-
րը աշըգտան աշըգա ժինկիլթէ-
րա բէքիլէրի կիթմէմէլի տիր :
տէյուպ 300 միլիոն իսլամլարըն
իսի իլէ անը թէհտիտ իթմէկէ
գալըշքլիլիօրլար :

Իշպու հարէքէթտէ տօյրու-
տան երլտըլըն վէ տօյալըտան
Ալմանիանըն բարմագլարը միւ-
շահէտէ օլընիլիօր :

Տ Ա Ի Ի Լ Ի Է

Պուլկար վաթանքէրվէրանըն-
տան միրալայեանքըն եարէլի
ֆագաթ էլան սաղ օլարազ Բիւ-
մանասթըրընտա պուլընտըր
թաստիգ օլընտը : Մուսլիմէհ
պիր գաշ սէնէ մուգատտէմ պէօ-
յիւկ պիր չէթա իլէ ալլարճա
Թիւրք ասքէրէրինէ վէ պաշը-
պօղուգլարընա գարշը ճանֆէտա-
քեարանէ ճէնկլէշիլ օլտըլը
կիպի, եագընտա տախի տիկէր
պիր չէթա իլէ Մաքէթոնիտա
Թիւրք ասքէրէրինտէն աբան-
սըգա կէլմիշ օլուպ, էօլմիշ տէ-
յիւ մաթէմ խապէրի վէրիլիշ ի-
տի :

— Պուլկարիա չըմէնտըֆէրլէրի
իլէ Բուժանիա վաթօր գուճան-
եասը մայիս պիրտէն իթիպարէն՝
եօլճըլար վէ էշեալար իշին եէ-
նի թարիֆէլէր մուճէպիւնճէ հա-
րէքէթ իտէճէքլէր :

— Գըլանլըգ— Էսկի Ջակարա
չըմէնտըֆէր խաթթընըն ինշա-
սը պու սէնէ միւնագասէյէ, եա-
նի մէզաթա գօյուլաճագ տըր :
Սիշթոլ չըմէնտըֆէրի տախի
պիր ալտան միւնագասէյէ գօյու-
լաճագ ըմըշ :

— Պուլկար-Թիւրք թիճարէթ
մուգալէլէնամէսինին թէտրգը
էլան գամիսիօնը մախսուս թա-
րաֆընտան Սթանպօլտա տէվամ
օլընիլիօր :

— Ֆիլիպէտէ չէքէր ֆագրի-
գաթը եարմագ իսթէյէն Աստը-
րիալը գուճանիա Պուլկարիա-
տա տիկէր պիր չէքէր ֆագրի-
գաթը թէհտիսին իմթիլալ
վէրիլմէսինի շարթ թէքլիֆ
իտէյօր :

Պուլկարիա պէօյլէ շարթ գա-
պուլ իթմէմէլի տիր :

— Վիւքէլա րէյիսի Մ. Բաշօ
Բէթրոլ չէնթ կիւն ագտէմ վի-
էննայա կիթմիշ տիր : Մ. Բէթ-
րոլըն պու եօլճըլըլը Պուլկարիա-
նըն պօրճլարը իշին միւլաքէ-
րէ մագսէտի իլէ օլմալը տէյօր-
լար :

— Շէհրիւիզ իլիմանըն վէ ը-
րըգտըմըն րէսմի քիւշաթը մա-
յիս 18 տէ քէմալը թանթանա
իլէ իճրա օլընաճագ վէ Ֆիւ-
Բրէնս Ֆէրտինանտ վիւքէլա վէ
սալիր զէվաթը քէրամ պու միւ-
նասիպէթլէ թէշրիֆ պուլուրա-
ճագլար տըր :

Բ Ո Ր Ս Ի Ա

Վիւքէլա րէյիսի Մ. Վիթէնին
իսթիֆասը Ջար թարաֆընտան
գապուլ օլընմըշ տըր : Մ. Վիթ-
թէ իսթիֆասընա եօրկուլըլընը
սէպէպ կէսթէրմիշ իտէտէ, ասըլ
սէպէպի Տուճաթա քէնտիսինէ
հէմէքքեար մէպուսլար ինթի-
խապ իթտիլէմէտիկի տիր :

— Ղատարըլըլը իլէ մաարուֆ
տախիլիյէ նաղըրը Մ. Թուրնօլ
տախի պու կիւնլէրտէ իսթիֆա
իտէճէք տիր : Պու տախի ալնը
սէպէպլէ իսթիֆա իթմէկէ մէճ-
պուլ օլիլիօր :

— Բօք Կարճըն Ֆիւլանտիտա
սագլանմըշ օլտըլը անլաշըլմըշ
տըր :

— Շուշի քէօյլէրինտէ րուս իա-
զալլարըն իճրա իթտիլէրի
ղատարըլըլարը թահգիգ իթմէք
իշին թիֆլիստէն կիտէն գամի-
սիօնը մախսուս վաղիֆէսինի իճ-
րա իտէրէք՝ Էրմէնի մուրախա-
սը Աշոտ եպիսկոպոսըն թէլէկը-
րաֆլարըն միւնտէրէճաթը թէ-
մամը իլէ թաստիգ վէ թէպէյիւն
օլընմըշ տըր :

Գամիսիօն թիֆլիսէ ալտէթլէ
րաթօրթընը Վարանցով-Տաշքովա
թագաթիմ իթմիշ տիր :

Հալպուքի Աշոտ եպիսկոպոսըն
սօն թէլէկրաֆընա պինտէն գօ-
միսիօն թիֆլիսէ ալտէթ իթտիք-
տէն սօնրա թէքրար էլվէլքի
ղատարլար, Ֆրէյլիս վէ Երմո-
լաե խաղալարլէ մէզքիւր քէօյ-
լէրէ կիտուպ ալնը գուլուլար-
տա պուլընմըշլար :

Հիւքիւմէթ մէմուրլարընըն
պու տէրէճէ թէքրար պէ թէք-
րար զատտարըլըլարա ճէսարէթ
իթմէլէրի հէր հալտէ բէք պէօ-
յիւկ եէրտէն պիր էմրէ մէպին
օլաճագ տըր :

Բրէնս Վարանցով-Տաշքով պու
մէսէլէտէ շախսէն մէսուլ աւտ
օլընապիլիլի :

ՄԻԹԵՆԵՎՎԻԷ

Ճարօնլըլար գօճաման Բու-
սիալը զալէպէ իթմէլէրի էլէ

պիւթիւն Ասիա տէվլէթլէրինէ
քէնտիլէրինէ տօսթ ճէպիթ
մէքտէ տիրլէր : Չինլիլիտէն-
մաաւա՝ շիմտիտէ Սիամ տէվլէ-
թի ճաթօնըն մուհարէպէ ու-
սուլլէրինի էօկրէնմէկ իշին պիր
չօք գապիթլէր ճաթօն օրտուսը-
նա եօլլամըշ տըր : քէզա պաղը
հարպ վաթօրլարը սըքարիշ վէր-
միշ տիր :

— Գարաւաղաւա շիմտիյէ գա-
տար Աստրիա սիքէսի գուլլան-
մագաւա իքէն, պուլնտան սօնրա
Գարաւաղ հիւքիւմէթի նիքէլ-
տէն ուֆագլըգ ագճէ տարպ ի-
տէճէք տիր :

— Մ. Ամերիկանըն Սան Ֆրան-
չիսքօ չէհրինտէ վուգու պուլան
զէրգէլէ վէ եանկընտան ֆէլա-
քէթգատէ օլանլարա Ալման գուճ-
բանեալարը իանէ վէրմէք իս-
թէմիշ ֆագաթ Մ. Ռօզվէլթ
րէտտ իթմիշ օլտըլը կիպի, պու
տէֆա տախի Չին իմքէրաթօրի-
ցար 100.000 րիեալ կէօնտէրմիշ
իքէն՝ Ամերիկա հիւքիւմէթի իմ-
քէրաթօրիցայա պէյանը թէշէ-
քիւր իթմէքլէ պէապէր իանէ-
սին իրէտտ իթտի :

ԹԻԻՐԻՍԻԷ

Ջախիլէ վէ պագալիյէ մալէ-
րին ֆիաթլարը թէպէտիւլաթ
պուլմամըշ տըր : եանի կէշէն
շարշամպա կիւնքի նօթօս-
մըղտա կէսթէրիլէն ֆիլաթլա-
րըն ալնը տըր :

Եուճուրթա 100 աւէտի 4.60

ԸՆՏԻՐ ՔԱՑԱԽ

Ջուտ խաղողէ պատրաստուած քնա-
կան քացախի նորահաստա մեր միւ-
րանցը առիթ կընծայէ յարգոյ հասա-
րակութեան որ պսկէ յետոյ զերմ մը-
նայ խարդօխեալ այլ եւ այլ զեղերով
պատրաստուած կեղծ քացախներու վը-
նաներէն : Մեր քացախին անարատու-
թիւնը եւ ազդեութիւնը ամեն երաշ-
խիք կընծայէ իր առողջութեան նա-
խանձախնդրը յաճախողին, որ անգամ
մը փորձելով արդէն հաստատած պիտի
ըլլայ գերազանցութիւնը :

Դուրսէն Վիճաքանակ յանձնարարու-
թիւնք փութով կը գործադրուին ի
հարկին նմոյշ զրկելով :

Հասցէ՝ ԱՐՄԵՆԱԿ ԳՈՍՍԱՊԵԱՆ
Դ. Թաղ փողոց Գօլօնթի 65 ՎԱՌՆԱ

«ՆՈՐ-ԴԱՐ»

Օրաթերթ Բաղադապա, գրական

Բաժնեկիւնը արտասահմանի համար
տարեկան 40 ֆր. վեցամսեայ 25 ֆր.
Հասցէ՝ Խմբագրութիւն «ՆՈՐ-ԴԱՐ»
(Կովկաս) Թիֆլիս

Одговорникъ А. Курбетянъ

веп. пият а Д. Тохоронъ и С-не-Варна

